

משולחן מרבים

ירל ע"י מכון **באהלי צדיקים**
MACHON BE'OHALEI TZADIKIM

אוצרות דברי תורה, סיפורים מכתבים ופתגמים
מתוך שיחות קודש ופגישות בין גדולי ישראל וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

באור הפרשה

מה היה ההספד של אברהם אבינו לשרה אמנו?

וַיָּבֵא אַבְרָהָם לְסֵפֶד לְשָׂרָה וְלִכְתָּהּ (פרשתנו כ"ג, ב)

כשהגיע הגאון האדיר רבי שמחה עלברג יו"ר אגודת הרבנים בארה"ב ובעל ה"שלמי שמחה" מגדולי תלמידי רבי מאיר שפירא זצ"ל, לנחם את כ"ק אדמו"ר הגה"ק מליובאוויטש בכ"ח שבט תשמ"ח התפתחה שיחה מרתקת במה הספיד אברהם אבינו את שרה אמנו. ואמר הגר"ש עלברג במיתת שרה כתיב "ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבנותה". בהספד על שרה היה הרבה מה לומר, ריבוי שבחים. כמו, "שאברהם היה טפל לשרה בבניאות", ואף על פי כן, לא מצינו בתורה איהו שבחים אמר אברהם אבינו בהספד על שרה. ואולי יש לומר, שההספד שאמר אברהם על שרה הוא מה שאומר רשי "שני חיי שרה", "כולן שוין לטובה".

והשיב על כך כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, ששבח זה ש"כולן שוין לטובה" מספרת התורה הקדושה, ולא מצינו שהיתה זו אמירתו של אברהם.

מפניני המלכות

כל התפילות עולות דרך חברון ומשם לירושלים

ביום כ"ד מרחשוון תשמ"ה התקיימה פגישה יוצאת דופן בין ארבעת בניו של כ"ק הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע שהגיעו בשליחות קודש חשאית מטעם אביהם לכ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש בקשר לדברים הנחוצים ליהדות החרדית בארץ הקודש. ארבעת בניו שהשתתפו ביחידות [ה"ה כ"ק אדמו"ר הרה"צ רבי שמעון נתן נטע, כ"ק אדמו"ר הרה"צ רבי אלתר מנחם זצ"ל ויבלט"א כ"ק אדמו"ר הרה"צ רבי פנחס וכ"ק אדמו"ר הרה"צ רבי שמעלקע שליט"א] שוחחו בחלק הגלוי על ריבוי עניינים מופלאים, וביניהם שיחה מיוחדת אודות מעלתה של עיר הקודש חברון במשנת אדמו"רי לעלוב וחב"ד.

בן האדמו"ר מלעלוב: בספר לקוטי דברי דוד ישנו מכתב מהרה"צ ר' דוד מלעלוב, אודות חשקו לקנות נחלה בחברון, וכתב שם ששמע מפי הרב שמעון מנשה, רבה של חברון, ששמע בשם אדמו"ר האמצעי (בנו של בעל התניא), שישנה קבלה בשם הרדב"ז שכל מי שיש לו אחוזת נחלה בעיה"ק חברון יהיה ניצול מחיבוט הקבר.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: הרב שמעון מנשה היה רבם של עדת החסידים בחברון, שהתיישבו שם על פי הוראתו של אדמו"ר האמצעי לייסד ישוב חב"די בחברון, ועמד גם בראש כולל חב"ד. על ידו נתפרסמו כמה וכמה מכתבים של אדמו"ר האמצעי שכתב ליישוב חב"די בחברון, מכתבים שבהם מבאר את גודל מעלתה של חברון, ולכן השתדל גם לקנות אחוזת נחלה בחברון כו' כמה וכמה ממכתבים אלו - נמצאו באוצרו של כ"ק מו"ח אדמו"ר. ובאחד מצינו דבר פלא אודות מעלתה של חברון - שכל התפילות עולות למעלה דרך חברון.

והפלא שבדבר - מכיון שישנו פסק דין מפורש בשולחן ערוך בנוגע לתפלה היה עומד

אקטואליה

"אפילו הערבים שמתארים אותם כמתונים מוכנים להשמיד ולהרוג כל יהודי היל"ת"

לאור המלחמה בעזה שהגיע כתוצאה מהפקרת שטחי ארץ הקודש לידי הרוצחים ימ"ש, מדהים לציין שכאשר עלתה על הפרק בשנת תשל"ט השאלה אודות ההסכם עם מצרים והחזרת סיני ובארות הנפט, ביקש כ"ק אדמו"ר הגה"ק מליובאוויטש מהגאון האדיר רבי

הגר"ש עלברג: יתכן אולי שהתורה חוזרת על דבריו של אברהם, דאם לא כן, יוקשה מדוע לא מספרת התורה דבריו של אברהם.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: דיבורו של אברהם כולל גם ההספד כו' היה עם בני חת. ומובן, שביחס אליהם, היה הרי בעצם בקשת אחוזת קבר עבור שרה במערת המכפלה דוקא, "בכסף מלא", "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר", ואילו היו מבקשים יותר היה אברהם נותן יותר, מבלי להסכים לקחת במתנה - הרי זה שבח הכי גדול בעיני בני חת.

הגר"ש עלברג: גם צריך להבין מדוע לא נזכר מאומה אודות יצחק - היתכן, שיצחק שהיה "יושב בישיבה", שותק ואינו אומר מאומה?

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: (בחיוך) על פי האמור שהשבח דשרה בעיני בני חת, מתבטא בכך שאברהם מוכן ורוצה לשלם סכום כסף גדול ביותר עבור קבורתה במערת המכפלה, יכולים לומר שיצחק לא דיבר מפני שלא היה לו כסף...עשרו של יצחק - "ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה", מצינו רק לאחרי פטירת אברהם, ואילו במשך חייו של אברהם לא מצינו עניינים מיוחדים אצל יצחק - דהוי בן בפני אביו, תלמיד בפני רבו, ושניהם יחד.

בארץ ישראל יחזיר פניו כנגד ירושלים, היה עומד בירושלים יחזיר פניו כנגד למקדש.

בן האדמו"ר מלעלוב: אולי יש חילוק בין זמן הבית לזמן הזה - שבזמן הבית היו התפלות עולות דרך ירושלים ובית המקדש, ובזמן הזה עולות התפלות דרך חברון.

האדמו"ר מליובאוויטש הגיב על כך שפסק דין השו"ע הוא גם בנוגע לזמן הזה, וכן נוהגים בפועל ממש כיום - לא רק בחוץ לארץ, ששם אפשר לומר שהחזרת הפנים כנגד ארץ ישראל היא באופן כללי, אלא גם בארץ ישראל, שבעת התפלה מחזירים את הפנים כנגד ירושלים דוקא, ולא כנגד חברון. ולתרץ סתירה זו, יש לומר - בדוחק על כל פנים - שהתפלות באות תחלה לחברון, ומשם - לירושלים ואי-אפשר לומר להיפך, שבאות לירושלים ומשם לחברון, שהרי קדושת ירושלים היא למעלה מכל שאר חלקי ארץ ישראל.

היכן נמצאים האבות הק' בליל שבת קודש?

בן האדמו"ר מלעלוב: הרה"צ ר' דוד מלעלוב היה אומר שבלייל שבת נמצאים האבות אצל הכותל המערבי, - פעם רצו לנסוע מירושלים לחברון כדי לשהות שם בשבת, ולא הסכים ר' דוד, באמרו שבלייל שבת נמצאים האבות בירושלים, אצל הכותל המערבי. והוסיף רבי דוד מלעלוב שמצינו שגם כלב הלך להתפלל בחברון, אף שהיה יכול ללכת להתפלל בהר המוריה שבירושלים.

בן האדמו"ר מלעלוב הוסיף שאדמו"רי בית לעלוב היו נוהגים להשתטח על קברי האבות בחברון ארבעה פעמים בשנה. ושאל האדמו"ר מליובאוויטש האם היו זמנים קבועים לכך? והשיבו שכן, וזה היה בשלש ימי הגבלה, ובחודש אלול, ועוד.

(עיין בארוכה בספר שיח שרפי קודש עמודים 141-156)

מדרכי סאוויצקי [אחד המיוחד בין גדולי הדור, מתלמידי ה'חפץ חיים' והגאון מרוג'צ'וב. למד בישיבת ראדין אצל הגאון ר' נפתלי טרופ והוסמך להוראה על ידי הגאון רבי חיים עוזר גרודינסקי. בהיותו בן שמונה עשרה חיבר הגר"מ סאוויצקי את ספרו הראשון 'ביכורי מדרכי' על התלמוד הירושלמי. ניהל חליפת מכתבים ארוכה עם שר התורה הגאון הרוג'צ'ובר ופורסם בספרו 'נר אברהם'] שיחווה את דעתו ההלכתית בכתב אודות ההסכם עם מצרים, ואז פירסם הגר"מ סאוויצקי 'דעת תורה' בזה הלשון:

"החזרת שטחים לערבים, היא שאלה שאינה קשורה כלל בפוליטיקה או בחשבונות אחרים, זה פשוט ענין של סכנת נפשות. נסיגה מטריטוריות תסכן את חייהם של שלשה וחצי מליון יהודים, ועל כן אסור לעשותה, אסור להחזיר שום שעל. אסור לסגת אפילו ק"מ אחד אם יגרום סכנה לישראל. אין לתת אמוון בשום גוי, וחס ושלום להעמיד בסכנה יהודי אחד על סמך הבטחה שלהם שרוצים בשלום. אפילו הערבים שמתארים אותם כמתונים, מוכנים להשמיד להרוג ולאבד כל יהודי היל"ת."

"אין הערבים מבחינים בין יהודי מהישוב הישן ובין יהודי מן המחנה החילוני. יתירה מזו הערבי שונא הרבה יותר את היהודי החרדי שומר תורה ומצות, כי הוא יודע שיהודי חרדי מקשר את ארץ ישראל עם התורה והקב"ה - וזה כעצם בגרונו. בשנת תרפ"ט, כאשר

הערבים ערכו פוגרום ביהודי חברון הי"ד, לא היה לזה כל קשר עם עניין הציונות, כי אם היה זה ביטוי לשנאה ואנטישמיות. על כך אסור להיתפס לנאיביות ולתת אמוון בגוים אלו.

"דעתי זו אינה קשורה כאמור לעמדה פוליטית כל שהיא, כי אם לדעת תורה. יש האומרים שאסור לנו להרגיז את כל העולם נגדנו, והריני לשאול אותם איזה עולם, העולם שראה ש - 6 מליון יהודים עולים על המוקד ושתק!?! וגם הוויתורים שעשו עד עתה בהחזרת דברים חיוניים הרי הם בכלל סכנת נפשות. זהו פסק ברור". כידוע הגר"מ סאוויצקי היה נחשב מחוגי הקנאים של העדה החרדית.

(פורסם ב'אלגמיניער ז'ורנאל' ניו יורק תשל"ט, ספר 'גדולי ישראל על החזרת שטחים' עמ' 76)

הגה"צ רבי מנחם מנדל מנדלזון גאב"ד קוממיות - כ"ז בחשוון תשע"ב

להם לב פנוי... הרמב"ם כותב שהייעודים הגשמיים שבתורה הם כדי שיהיו פנויים ללמוד תורה ולקיים מצוות, וממילא יהיה לכם יסוד על הפסק דין שלכם, מכיון שגם הרמב"ם סובר כך. ונתן לגאב"ד קוממיות דולר נוסף ואמר: שיהיה 'קוממיות' בכל הפרטים ובכל הענינים.

חייבים להשתחרר מיד מכל החובות הלוחצים עליהם

ואכן מיד בשו"ב ארצה, כינס בדחיפות גאב"ד קוממיות הגר"מ מנדלסון זצ"ל מושב בית דין מיוחד בקוממיות וצירף אליו את יבלט"א הגאון רבי יצחק יהודה ירוסלבסקי שליט"א מזכיר ב"ד רבני חב"ד ורב נחלת הר חב"ד ואת המשפיע החסידי הגה"ח רבי מנחם מענדל וזכ"ר שליט"א, ודנו בענין הישיבה בקרית גת והוציאו פסק דין מנומק וכך נכתב שם בין השאר:

יום ג' כ"ה אלול ג' דסליחות תש"נ

פה קוממיות

"על יסוד הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לקבוע בית דין ולפסוק הדין בענין הנידון על היסוד שברמב"ם ז"ל הלכות תשובה פרק ט' הלכה א', הננו החתומים פוסקים בזה כי על פי דברי הרמב"ם שם ז"ל "...ישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידיו לעשות התורה כגון שובע ושלוש וריבוי כסף וזהב וכו' אלא נשב פנויים ללמוד בחכמה ולעשות המצוה וכו', חייבים הישיבה והמוסדות הנ"ל [ישיבת חב"ד קרית גת] והנלווים אליהם הנלחצים בעקבות החובות הנידונים להשתחרר מיד מכל החובות הלוחצים עליהם, ולצאת מן המיצר אל המרחב ולהיות פנויים ללמוד תורה ולקיים מצוות".

יש לציין שבאורח פלא וניסי לאחר חתימת פסק הדין במושב קוממיות, הישיבה בקרית גת הצליחה מעל הטבע לצאת מהחובות, והלק מהנושים ויתרו על החוב לגמרי, וראו ניסים ונפלאות.

יש לציין שגאב"ד קוממיות בעצמו, לאחר מכן היה נוהג לעשות פסקי דין כאלו לתושבי קוממיות והיה כותב שזה על סמך דבריו הק' של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש וראו ישועות גדולות.

גאב"ד קוממיות היה ידיד גדול של כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש כהמשך לאביו הגה"ק רבי בנימין מנדלסון זי"ע. בשנת תשמ"ב כשהגיע מרן אדמו"ר מליובאוויטש לגבורות, שלח הרב מנדלסון מדברי התורה של אביו לקובץ "שער הדרום" שיצא לאור לכבוד י"א בניסן, ובין היתר כתב: "כאשר כל ימיו של אאמ"ר זצ"ל לא מש מלהחזיר האמונה בביאת משיח צדקנו ובגדולי ובגאוני הדור ז"ע שעסקו למהר ביאתו... יהיה בוודאי הפרסום מדבריו באכסניה לכבוד כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א - המפיץ ומחדיר הגעגועים לביאת המשיח - נייחא לעילוי נשמתו של אאמ"ר בגן עדן".

פסק דין שמיימי שהורה הרבי לעשות במושב קוממיות

לפני 33 שנים בדיוק התרחש מופת שמיימי בעת ביקורו המיוחד של הגאון הצדיק רבי מנחם מענדל מנדלסון זצוק"ל, גאב"ד קוממיות, אצל הוד כ"ק מרן הגה"ק מליובאוויטש בעת חלוקת השטרות לצדקה ביום ראשון י"ב לחודש אלול תש"נ. גאב"ד קוממיות, הודה לכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש על שזוגתו התרפאה בזכות ברכתו הקדושה וענה לו על כך האדמו"ר מליובאוויטש: "אם כן, תשתדלו שיהיה בקרוב 'ואולך אתכם קוממיות' אצל כל היהודים בכל התפוצות".

באותה תקופה נקלעה ישיבת חב"ד בקרית גת לחובות עצומים שהכבידו נואשות על המשך פעילותה, והגיעו הדברים לכדי כך שבניין הישיבה הלך להימכר, והנושים כבר עשו סידורים במקום על מנת להתרשם מהנכס. ולקראת נסיעתו של גאב"ד קוממיות זצ"ל לניו יורק, ביקש ממנו ראש הישיבה הגה"ח רבי משה הבלין שליט"א, [כיום המרא דאתרא דקרית גת] לחלות ולחנן בפני הרבי מליובאוויטש על דבר המצב הקשה של הישיבה ולבקש את ברכתו הקדושה.

הגר"מ מנדלסון גאב"ד קוממיות מסר דרישת שלום מהישיבה בקרית גת שהתרחבה בכמות ובאיכות, וביקש ברכה לצרכיה הגשמיים עקב הקשיים שהיא עוברת.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: הרי הינכם רב שענינו לפסוק דינים. ממילא תפסקו דין. מן הסתם יש לכם בית דין בקוממיות, ואם לאו תצרפו אליכם שני יהודים שיש להם סמיכה לרבנות, ותפסקו שהם [ישיבת חב"ד בקרית גת] צריכים להשתחרר מהחובות, כדי שיהיה

דווקא את ג' המקומות שנקנו בקניין כפשוטו תובעים הערבים

וַיִּתֵּן לִי אֶת מְעֵרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לֹא אֲשֶׁר בְּקִצֵּה שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מְלֵא (פרשתנו כג, ט)

ביום ד' תמוז תש"מ הגיע להיכל הקודש כ"ק הגה"צ בעל ה"עקבי אבירים" מסדיגורא, ובחלק מהשיחה הארוכה התפתחה גם בנושא העניין של קניין מערת המכפלה והמסתעף ממנה.

כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש: אסור לחשוב אודות עזיבת השטחים שישנם כבר, וכפי שדובר לעיל זהו ענין של פיקוח-נפש ואסור להמתין עד שיבואו לשאול על כך.

האדמו"ר מסדיגורא: מה יכול אני לפעול בכך.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: ראשית יש לפרסם "קול קורא" וכיוצא בזה. הרי אילו תזכו, תהיו אתם ה"סוללים את הדרך" ומפרסמים, ובקול רעש גדול דוקא. שזהו ה"קול גדול ולא יסף" מאז מתן-תורה - בבחינת "תלמיד ותניק שעתיד לחדש" את דין הגמרא שנקבע על ידי הבית יוסף בשולחן ערוך לגבי "נהרדעא" שניתן למשה מסיני [שו"ע או"ח סימן שכ"ט הלכה ו' "נכרים שצרו על עירות ישראל אם באו על עסקי ממון אין מחללין עליהם את השבת באו על עסקי נפשות ואפילו סתם יוצאים עליהם בכלי זין ומחללין עליהם את השבת ובעיר